

KLASA VII-VIII

ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

oraz WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje utwór do odpowiedniego rodzaju;
- wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, dialog, monolog;
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu oraz wymienia ich podstawowe cechy i cechy gatunkowe;
- zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje;
- rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, eufemizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje;
- zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcje;
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjonalną i poddaje ją refleksji;
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych, związane z postawami etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji; wykorzystuje też potrzebne konteksty, np. historycznoliteracki, kulturowy, biograficzny;
- interpretuje dzieła sztuki (obraz, rzeźba, grafika, fotografia);
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych;
- wykorzystuje w interpretacji utworów elementy wiedzy o historii i kulturze;
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego;
- dostrzega różnice między literaturą piękną a publicystyką.

Kształcenie językowe

Uczeń:

- rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba;
- zna upodobnienia fonetyczne, uproszczenia grup spółgłoskowych i utratę dźwięczności w wygłosie; rozumie rozbieżności między mową a pismem;
- wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych;
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
- wykorzystuje środki retoryczne i rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
- zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów;
- odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: zakończone na –no, -to, konstrukcja z „się”;

- zna stronę czynną i bierną czasownika
- rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany; poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania;
- zna zasady pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy;
- rozpoznaje w tekście zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie) oraz wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- odróżnia mowę zależną i niezależną oraz potrafi je przekształcić;
- potrafi cytować cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne;
- rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant oraz określa jego rodzaj; rozpoznaje rodzinę wyrazów i wskazuje rdzeń;
- zna typy skrótów i skrótowców;

Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych

Uczeń:

- gromadzi materiał do stworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi;
- stosuje akapity i rozumie ich rolę, jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wywiad, prezentacja, wypowiedź argumentacyjna, rozprawka, różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji, charakterystyka;
- potrafi rzeczowo uzasadnić swoje zdanie odwołując się do argumentów i przykładów;

Samokształcenie

Uczeń:

- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania;
- rozwija nawyk systematycznego uczenia się;
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii;
- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie;
- zbiera informacje o historii regionu;
- przygotowuje prezentację na zadany temat, np. o wybranej lekturze;
- umie samodzielnie zaprezentować wyniki swojej pracy;
- wskazuje źródła wykorzystanych informacji.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych, które uczeń otrzyma w ciągu roku szkolnego.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- 1) Nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej;
- 2) Ma kłopoty z techniką czytania;
- 3) Nie umie odnaleźć w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- 4) Nie wykonuje zadań ani nie stosuje się do poleceń nauczyciela;
- 5) Wykazuje niechęć do nauki;
- 6) Zaniedbuje wykonywanie prac domowych;
- 7) Nie angażuje się w pracę grupy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- 1) Opanował w niewielkim stopniu umiejętności przewidziane w podstawie programowej;
- 2) Większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela;
- 3) Czyta niezbyt płynnie, nie stosuje odpowiedniej intonacji;
- 4) Ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru;
- 5) Nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów;
- 6) Ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- 7) Popelnia rażące błędy w wypowiedziach pisemnych;
- 8) Nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela;
- 9) Pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy;
- 10) Często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- 1) Częściowo opanował wiadomości i umiejętności z podstawy programowej;
- 2) Samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- 3) Odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- 4) W wypowiedziach ustnych i pisemnych popelnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo;
- 5) Wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana;
- 6) Rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- 7) Wykonuje obowiązkowe zadania domowe, ale popelnia w nich błędy.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- 1) W większości opanował wiadomości i umiejętności z podstawy programowej;
- 2) Samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela trudne;
- 3) Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- 4) W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych;
- 5) Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- 6) Bierze udział w konkursach związanych z językiem polskim;
- 7) Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- 8) Wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- 1) Opanował wiadomości i umiejętności z podstawy programowej;
- 2) Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- 3) Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi je samodzielnie analizować, podejmuje próby interpretacji;
- 4) Posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 5) Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- 6) Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- 7) Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- 8) Wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- 1) Opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- 2) Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- 3) Czyta ze zrozumieniem teksty kultury, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się odpowiednią terminologią;
- 4) Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 5) Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- 6) Z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- 7) Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- 8) Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów;
- 9) Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe;
- 10) Współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera;
- 11) Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.